

νοιγμένο, άκονισμένο τὸ ψαλλίδι του γιὰ νὰ καλλιεργήσει τὰ ἀκαλλιέργητα κεφάλια ;

Τώρα θὰ μοῦ πεις πῶς ὁ Παλιούρας πού στο 524 φύλλο τούτης τῆς χρονιάς σου καλοῦσε τοὺς φιλόλογους νὰ σπάσουνε τίς πέννες τους καὶ νὰ κατέδουνε νὰ μορφώσουνε τὸ λαό, ἐν «μῆ νυκτὶ καὶ μόνῃ», ἄλλαξε ἰδέες, ἔγινε «ἀντιεντελεχτουαλίστας ;» Πῶς ὁ Βρυτος αὐτός, πού γι' αὐτὸν ἔγραψε τόσα καλὰ ὁ Α. Τρανός στο 475 φύλλο του, ὁ Γιαννιός πρόλογο στὴ φυλλάδα του : «Διάβασε Ἐργάτη», πού καταπιάστηκε μαζί του κι' ὁ κ. Α. Πάλλης στο 491 φύλλο σου, ἄλλαξε ἀρχές καὶ τοῦ βουλήθηκε γιὰ μιὰ στιγμή νὰ γείνει Μπέμπελ ἢ Γκόρκη τῆς Ἑλλάδας ; — Ἐ! φίλε μου, ἐδῶ στὴν Ἀθήνα εἶναι μιὰ φαγιάνα, πού τρώει τοὺς ἀνθρώπους πού δὲν ἔχουνε χαραχτήρα. Ἴσως καὶ στο δημοτικιστικὸ ἀγῶνα νᾶχεις μιὰ τέτοια φαγιάνα πού πλάϊ τῆς ἔχει μαζέψει ἄλλους τοὺς ἀχαραχτήριστους δημοτικιστές. Λοιπὸν, ὁ Παλιούρας στὴν ἀρχὴ εἶτανε **σοσιαλιστής!** (ἔχει σοσιαλιστῆς!) μὴ μπορώντας νὰ σταθεῖ πάνου στις Μαρξιστικὰς ἀρχές, λάκησε καὶ τράβηξε στὴ φαγιάνα τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, 40, ἔμπλεξε καὶ πέρα με τοὺς Συνδικαλιστῆς, ἀναρχικούς, χριστιανοσοσιαλιστῆς, Δρακουλιστῆς—ἔγεινε κι' αὐτός «Ἐτσιθελιστῆς» καὶ σάν τοῦ εἶπαν οἱ σοφὸι συντρόφι μου πῶς εἶναι **μεγάλου μυαλό**, πῶς εἶναι φαινόμενο, πῶς εἶναι ὁ Μπέμπελ τῆς Ἑλλάδας—ἐτίναξε τὸ ζυγὸ τῶν φιλόλογων.

Διάβασε, λοιπὸν, Ἐργάτη. Ξούρισε Παλιούρα ἀκαλλιέργητα κεφάλια καὶ ἔννοιαι σου — θάχουμε πελατεία !

Γειά σου

ΠΑΝΟΣ ΤΡΑΤΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΦΙΛΟΙ (*)

Ἀγαπητὴ κ. Ταγκόπουλε,

Πολὺ λυπᾶμαι ἂν ἔγιναι καὶ γὼ ἀφορμὴ νὰ χολωθεί ἓνα φωτισμένο παιδί τῆς εὐγενικῆς Γαλλίας. Ζητάω νὰ μὲ συμπαθήσει . . . Ζητάω νὰ μὲ συμπαθήσουνε οἱ φίλοι μας οἱ Γάλλοι, μὰ κι' οἱ φίλοι μας οἱ Γερμανοὶ κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι φίλοι μας, σ' ὅποιο ἔθνος κι' ἂν ἀνήρουνε καὶ σ' ὅποιο ἀπ' τὰ δυὸ στρατόπεδα κι' ἂν βρῖσκονται **προσωρινά**. Καὶ προπάντων νὰ μὴ μᾶς κατηγορήσουνε γι' ἀχάριστους, ὅσους ἀπὸ μᾶς δειχνόμαστε οὐδέτεροι πρὸς τὸν ἀγῶνα τους, πού μὲ θλίβει καὶ πού, ἀλλοίμονο, δὲ μ' ἐνθουσιάζει καθόλου ! Ἡ οὐδετερότητά μου δὲν εἶναι ἀδιαφορία : εἶναι βαθεῖα θλίψη καὶ θερμὴ ἀγάπη, κι' εἶναι ἀποσβόλωμα μπρὸς

(*) ΣΗΜ. ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ». Τὸ γράμμα αὐτὸ θάπρεπε νὰ σταλθεῖ στὸν εὐγενικὸ μας φίλο πού παραξήγησε τὴ στάση τοῦ «Νουμά» καὶ μᾶς παραποῆθηκε πικρὰ γι' αὐτὸ, μὰ τὸ τυπώσαμε δὴ σὰ γενικὴ ἀπάντησι σὲ ὅσους φίλους μας Γάλλους ἢ Γερμανοὺς, τύχει καὶ παραξήγησουνε τὴ στάση πού κρατᾶμε ἀγνάντια στο σημερινὸ κανιβαλικὸ αἱματοκὺλισμα.

στὴ μπόρα, πού ξέσπασε ἔτσι ξαφνικὰ καὶ τόσο ἄδικα, κι' εἶναι ἡ ἄθυμία μου στο ἄκουσμα τοῦ ἀλληλοβοηθιατοῦ καὶ τῆς ἀλληλοκατηγορίας, πού τουλάχιστο αὐτὸ μποροῦσε νὰ λείπει . . .

Ἐκεῖνο ὅμως πού μὲ ἔκακοφαίνεται ἀκόμα περισσότερο, εἶναι ὅτι τὸ ἐκλεχτὸ παιδί τῆς μάννας Γαλλίας, πού ἔταψε ν' ἀγαπᾶει τὸ «Νουμά», ἐπειράχτηκε πού ἔδειξε τὴν ἀπορία μου, πῶς χάθηκαν οἱ **ἀνθρωπόφιλοι** ἀπ' τὴν ὑδρόγειο, καὶ τὴν ἔχαραχτήριζε κάπως σάν ἀχαριστία. «Γιατί, λέει, τότε κι' οἱ Γάλλοι νὰ μὴ λέγαμε : ἐμεῖς μισότουρκοὶ ; γιατί ὄχι ἀνθρωπόφιλοι ;» . . . Πῶς ; Εἶναι λοιπὸν μισότουρκοὶ οἱ εὐγενικοὶ Γάλλοι ; Ἐγὼ δὲν εἶμαι, οὔτε κι' εἶμαι μισότουρκος ! Μὲς στίς σφαῖρες τους βρέθηκα καὶ σφαῖρες τοὺς ἔστειλα, μὰ ἡ ψυχὴ μου δὲν ἐμίσησε τὸ τουρκικὸ λαό. Τοὺς τούρκους αἰχμαλώτους τοὺς ἐλεηροκρότησε ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὅταν ἐβγήκανε στὸν Πειραιά . . .

Τὸ φοιχτὸ μῖσος πού χώρισε ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα σὲ δυὸ φανατισμένα ἀντίπαλα στρατόπεδα — τὸ μῖσος, κι' ὄχι ὁ πόλεμος, μ' ἔκανε νὰ στρέψω ἀπετιμμένα γύρω μου τὰ μάτια καὶ νὰ ρωτήσω : πού ἔναι λοιπὸν οἱ φιλόανθρωποι ; . . . Αὐτὸ τὸ φοιχτὸ πράμα, αὐτὸ τὸ κακὸ ἀγκάθι, τὸ μῖσος γιὰ ἓνα ὀλόκληρο λαὸ δὲ φυτρώνει εὐκόλα στὴν καρδιά μου, κι' ἀκόμα δυσκολώτερα γιὰ ἓνα λαὸ πολιτισμένον καὶ ἄξιο σάν τὸ γερμανικόν. Τί ; μὴ θὰ βάλουμε τοὺς Γερμανοὺς ὁμοιά με τοὺς Τούρκους ; . . . Δάκρια μοῦ ἀνερβαίνουνε στὰ μάτια, πού δὲ βλέπω Γάλλους καὶ Γερμανοὺς νὰ κρατιοῦνται ἀπ' τὸ χέρι σάν καλοὶ φίλοι, γιὰ δικὸ τους καλόν, καὶ γιὰ καλὸ ὄλου τοῦ κόσμου . . . Ἐτσι ἀγαπᾶω ἐγὼ τοὺς Γάλλους ! . . . Ἡ δική μου ἀγάπη δὲν κάνει λογαριασμούς ! Καλότυχοι ἐκεῖνοι πού παζαρεύουνε τίς ἀγάπες τους σὰ σαράφηδες ! Καλότυχοι κι' ἐκεῖνοι, πού γι' αὐτοὺς συμφέρο κι' ἀγάπη καὶ δίκαιο κι' ἀλήθεια καὶ πολλὰ ἄλλα ἀξιόλογα πράματα βρῖσκονται πάντοτε μέσα στὸν ἴδιο μπόγο, πού τὸν ἔνε **ἐγὼ**—αὐτοὶ δὲ θὰ δυσωρεστήσουνε ποτὲ τοὺς φίλους τους . . . ἔξὸν ἂν ἔχουνε κέρδος . . .

Δικό σου

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Ἀθήνα, 8. 12. 1914

ΣΑΑΔΗ. — Κεῖνο τὸν καιρὸ σπούδαζα στο Πανεστῆμιο τοῦ Νιζᾶμ καὶ κρατοῦσα τὸν κορβανά τῆς σχολῆς. Μὰ ἀφιέρωνα τίς μέρες καὶ τίς νύχτες μου νάποχτώ ὅσο περισσότερο εἰρήμην μαθήσει μποροῦσα, καὶ νὰ τὴ μεταδίνω καὶ στοῦς ἄλλους. Μιὰ μέρα εἶπα στο δάσκαλό μου :

— Δάσκαλε σοφὲ ! Ὁ τάδεσ ἀπὸ τοὺς συμμηθηῆς μου μὲ ζουλεύει. Ὁ φτόνος τοῦ δαγκώνει τὴν καρδιά κάθε φορὰ πού μὲ βλέπει νὰ ξηγάω τὸ ἅγιο Κοράνι.

Ὁ δάσκαλός μου κατσούφιασε.

— Τί παρᾶξενον πράμα ! εἶπε δυνατὰ. Κατηγορεῖς τὴ ζηλοφτόνια τοῦ συμμηθηῆ σου, μὰ θαρρεῖς πῶς ἢ ἀβανιά εἶναι καλόν, καὶ πῶς ἀξίζει ἔταινους ; Ἄκου, παιδί μου ! Ἄν τὰ κακὰ ψυχόρημα τοῦ παληκαριοῦ αὐτονοῦ, τότε σπρώχνουνε στο δρόμο τῆς κόλασης, ἰσὶ, περνώντας ἀπὸ ἄλλο μονοπάτι, θὰ τὸν ἀνταμώσης στὸν ἴδιο δρόμο.